

POSTUP PŘI VYDÁVÁNÍ POVĚŘENÍ K VÝKONU SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY Krajským úřadem Olomouckého kraje

Postup při rozhodování ve věci pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí je upraven v ustanovení §§ 48 – 50 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen Zákon o SPOD) a zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen správní řád).

1. Pověřené osoby (fyzické osoby nebo právnické osoby) poskytují sociálně-právní ochranu na základě rozhodnutí o pověření k výkonu takové činnosti (dále jen "pověření").

2. Pověřené osoby mohou v sociálně-právní ochraně vykonávat následující činnosti:

- a) vykonávat činnost podle ustanovení § 10 odst. 1 písm. a) a ustanovení § 11 odst. 1 písm. a) až c) Zákona o SPOD,
- b) vykonávat činnost zaměřenou na ochranu dětí před škodlivými vlivy a předcházení jejich vzniku podle ustanovení § 31 a 32 Zákona o SPOD,
- c) zřizovat zařízení sociálně-právní ochrany uvedená v ustanovení § 39 Zákona o SPOD,
- d) uzavírat dohody o výkonu pěstounské péče podle ustanovení § 47b Zákona o SPOD,
- e) převzít zajišťování přípravy žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče k přijetí dítěte do rodiny [ustanovení § 19a odst. 1 písm. c) Zákona o SPOD], kterou jinak zajišťuje krajský úřad (ustanovení § 11 odst. 2 Zákona o SPOD), provádět přípravy žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče a poskytovat odborné poradenství a pomoc těmto žadatelům a poskytovat fyzickým osobám vhodným stát se osvojiteli nebo pěstouny a osvojitelům nebo pěstounům poradenskou pomoc související s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče,
- f) poskytovat osobě pečující, s níž uzavřely dohodu o výkonu pěstounské péče (ustanovení § 47b Zákona o SPOD), výchovnou a poradenskou péči při výkonu pěstounské péče a sledovat výkon pěstounské péče; pokud osoba pečující o tuto službu požádá, je pověřená osoba povinna výchovnou a poradenskou péči poskytnout,
- g) vyhledávat fyzické osoby vhodné stát se osvojiteli nebo pěstouny a oznamovat je obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností,
- h) vyhledávat děti uvedené v ustanovení § 2 odst. 2 Zákona o SPOD, kterým je třeba zajistit péči v náhradním rodinném prostředí formou pěstounské péče nebo osvojení a oznamovat je obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností,

3. Pověřené osoby nejsou oprávněny vykonávat sociálně-právní ochranu v jiném rozsahu, než je výše uvedeno.

4. Osoby, které se u organizace (pověřené osoby) podílejí na výkonu činností uvedených v odstavci 2 písm. e) Zákona o SPOD, jsou povinny splnit požadavky odborné způsobilosti podle ustanovení § 49a odst. 2 písm. a) a b) Zákona o SPOD. V případě, že osoby nesplní podmínky uvedené ve větě první, jsou povinny prokázat praxi v oblasti náhradní rodinné péče v trvání nejméně 2 roky a absolvovat akreditované vzdělávací kurzy pro sociální pracovníky podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách⁶⁵, v rozsahu nejméně 200 hodin.

65) Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

VDÁVÁNÍ POVĚŘENÍ K VÝKONU SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ

1. O pověření rozhoduje krajský úřad, pokud není k rozhodování o pověření příslušná komise podle ustanovení § 38 odst. 2 písm. a) Zákona o SPOD.

Místní příslušnost krajského úřadu se řídí místem trvalého pobytu nebo sídlem žadatele o pověření.

2. Podmínkou pro vydání pověření je:

a) Podání písemné žádosti vydání pověření

Žádost o vydání pověření (dále jen „žádost“) musí obsahovat kromě náležitostí stanovených správním řádem:

- a) u právnické osoby doklad o registraci, popřípadě zápisu do příslušného rejstříku podle zvláštních právních předpisů 1 a jméno a příjmení osoby oprávněné jednat jménem právnické osoby,

1 Viz ustanovení § 49 odst. 4 písm. a) Zákona o SPOD

- b) u fyzické osoby rodné číslo,

- c) rozsah poskytování sociálně-právní ochrany a podrobný popis činností, na které se žádá o vydání pověření,

- d) místo výkonu sociálně-právní ochrany,

- e) jméno, příjmení a rodné číslo všech fyzických osob, které budou přímo sociálně-právní ochranu poskytovat,

- f) výpis z evidence obdobné Rejstříku trestů vedené ve státech, ve kterých:
1. se v posledních 3 letech fyzická osoba zdržovala nepřetržitě déle než 3 měsíce,
2. má právnická osoba sídlo nebo v posledních 3 letech alespoň po dobu 3 měsíců vykonávala činnost nebo měla sídlo;

- g) tento doklad nesmí být starší než 3 měsíce.

Žádost je nutné podat na formuláři uveřejněném na stránkách MPSV: <https://www.mpsv.cz/web/cz/poverene-osoby>

V žádosti je uvedena osoba oprávněná jednat jménem organizace. Pro následné správní řízení je nutné předložit doklad opravňující jmenovanou osobu jednat jménem žadatele (plná moc apod.) 3

- b) **Prokázání odborné způsobilosti** u všech osob, které budou sociálně-právní ochranu přímo poskytovat, předložení dokladu o ukončení jejich vzdělání a předložení seznamu jejich dřívějších zaměstnání a dalších pracovních činností; prokazování odborné způsobilosti a předložení uvedeného seznamu se nevztahuje na osoby uvedené v ustanovení § 49a odst. 5 Zákona o SPOD.

Odborná způsobilost pro poskytování sociálně-právní ochrany pověřenými osobami je upravena v ustanovení § 49a Zákona o SPOD:

Sociálně-právní ochranu mohou přímo poskytovat osoby, které získaly odbornou způsobilost.

Odbornou způsobilostí pro účely poskytování sociálně-právní ochrany pověřenými osobami se rozumí:

a) řádně ukončené vysokoškolské studium ve studijních programech v oblasti pedagogických a společenských věd zaměřených na sociální péči, sociální politiku, sociální práci, pedagogiku, právo, psychologii, vychovatelství nebo ošetrovatelství, a v oblasti lékařství zaměřených na všeobecné a dětské lékařství,

b) řádně ukončené studium ve vzdělávacích programech uskutečňovaných vyššími odbornými školami v oboru sociální práce, pedagogika, charitní a sociální péče, charitní a sociální činnost, sociálně-právní činnost, dvouoborové studium pedagogika a teologie a ukončené studium pro diplomované zdravotní sestry nebo řádně ukončené maturitní studium v těchto oborech,

c) vzdělání v rozsahu, ve kterém se vyžaduje pro získání osvědčení o zvláštní odborné způsobilosti na úseku sociálně-právní ochrany podle zvláštního právního předpisu, a praxe v trvání nejméně 1 roku, nebo

d) absolvování akreditovaných vzdělávacích kurzů pro sociální pracovníky podle zákona o sociálních službách⁶⁵) v rozsahu nejméně 200 hodin a praxe v oblasti péče o rodinu a dítě v trvání nejméně 2 roky, jde-li o osoby, které

1. řádně ukončily vysokoškolské nebo vyšší odborné vzdělání v jiné oblasti studia nebo v téže oblasti studia, avšak v jiném zaměření, než je uvedeno v písmenu a) a b),

2. dosáhly středního nebo základního vzdělání, nebo

3. absolvovaly přípravu pro dobrovolníky organizovanou vysílající organizací, které byla udělena akreditace ministerstvem vnitra podle zvláštního právního předpisu^{45c}), je-li tato příprava zaměřena na pomoc při péči o děti, mládež a rodinu v jejich volném čase.

Odborná způsobilost se prokazuje dokladem o absolvování studia a potvrzením o odborné praxi, které vystavují ty orgány nebo osoby, u nichž byla odborná praxe konána.

Při uznávání odborné kvalifikace a praxe nebo jiné způsobilosti, kterou státní příslušníci členských států Evropské unie nebo jejich rodinní příslušníci získali v jiném

členském státě Evropské unie, se postupuje podle zvláštního právního předpisu – viz Zákon o SPOD.

Na přímém poskytování sociálně-právní ochrany se mohou podílet také osoby, které nezískaly odbornou způsobilost, pokud tuto činnost vykonávají pod dozorem odborně způsobilé osoby a nejde o poskytování poradenství dětem, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte, osvojitelům, pěstounům a zájemcům o osvojení dítěte nebo o přijetí do pěstounské péče. Osoby uvedené ve větě první jsou povinny získat odbornou způsobilost podle odstavce 2 ve lhůtě 2 let od zahájení přímého poskytování sociálně-právní ochrany. Do lhůty 2 let se nezapočítává doba, po kterou se osoba bez odborné způsobilosti přímo na poskytování sociálně-právní ochrany nepodílela.

c) Bezúhonnost

1. všech fyzických osob, které budou přímo sociálně-právní ochranu poskytovat,
2. právnické osoby, která bude sociálně-právní ochranu poskytovat,

Za bezúhonné se pro účely vydání pověření považují fyzická osoba a právnická osoba, které nebyly pravomocně odsouzeny pro úmyslný trestný čin ani nebyly pravomocně odsouzeny pro trestný čin spáchaný z nedbalosti v souvislosti s vykonáváním činností srovnatelných s činnostmi vykonávanými při poskytování sociálně-právní ochrany; je-li proti žadateli nebo fyzickým osobám, které jsou v žádosti o vydání pověření uvedeny jako fyzické osoby, které budou přímo sociálně-právní ochranu poskytovat, vedeno trestní stíhání pro trestný čin uvedený v části věty před středníkem, řízení o vydání pověření se přerušuje, a to až do doby vydání konečného rozhodnutí v tomto trestním řízení. Za účelem doložení bezúhonnosti si krajský úřad nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností, pokud je k rozhodování o pověření příslušná komise podle ustanovení § 38 odst. 2 písm. a) Zákona o SPOD, vyžádá výpis z evidence Rejstříku trestů. Žádost o vydání výpisu a výpis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Výpis z evidence Rejstříku trestů zajišťuje zaměstnanec oddělení sociálně-právní ochrany dětí, odboru sociálních věcí, Krajského úřadu Olomouckého kraje (dále jen „oddělení“), prostřednictvím pracovnice Odboru správního a legislativního.

d) Zajištění odpovídajících hygienických podmínek pro výkon sociálně-právní ochrany prokázané posudkem příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví (krajská hygienická stanice), jde-li o pověření ke zřízení a provozování zařízení sociálně-právní ochrany uvedeného v ustanovení § 39 odst. 1 písm. b) až d) Zákona o SPOD. Tento doklad předkládá žadatel spolu s žádostí.

e) Předložení dokladu o vlastnickém nebo užívacím právu k objektu nebo prostorám, v nichž bude poskytována sociálně-právní ochrana, prokázané příslušným dokladem (například nájemní smlouva, darovací smlouva, smlouva o výpůjčce, kupní smlouva apod.).

f) Zajištění potřebných materiálních a technických podmínek pro poskytování sociálně-právní ochrany a provozování zařízení sociálně-právní ochrany. 5

Materiální a technické podmínky musí odpovídat zaměření, rozsahu činnosti, cílové skupině (vhodnost budovy a její umístění, počet místností, vybavení, oddělené prostory pro práci s dětmi a pro práci s rodiči, hygienické podmínky – oddělené WC apod.). Lze žádat o předložení soupisu vybavení prostor.

V rámci tohoto je také žadatel vyzván, aby předložil záměr financování činností, na které žádá pověření.

g) Předložení výroční zprávy o činnosti a hospodaření, a pokud pověřená osoba nevydává výroční zprávu, předložení jiného dokladu, který obsahuje popis její činnosti a pravidla hospodaření (na kalendářní rok).

Tento doklad se předkládá pro přehled o dosavadní činnosti žadatele, sleduje se hospodaření a schopnost financování aktivit.

Jako další podklad pro rozhodování o vydání pověření si krajský úřad zajistí **vyjádření obecního úřadu obce s rozšířenou působností**, v jehož obvodu má žadatel trvalý pobyt nebo bydliště, sídlo nebo sídlo organizační složky, a v případě, že žadatel vyvíjí činnost ve správním obvodu jiného obecního úřadu obce s rozšířenou působností, než má trvalý pobyt nebo sídlo, vyžádá si také vyjádření tohoto obecního úřadu. Obecní úřad obce s rozšířenou působností se vyjádří zejména k dosavadní činnosti žadatele. Vyjádření se žádá s ohledem na působnost organizace a místo plánovaného poskytování sociálně-právní ochrany.

V případě, že žadatel žádá o vydání pověření ke zřízení a provozování zařízení sociálně-právní ochrany:

- které má být zřízeno v obvodu jiného krajského úřadu, je Krajský úřad Olomouckého kraje povinen požádat o vydání závazného stanoviska krajský úřad, v jehož obvodu má být zařízení zřízeno. Závazné stanovisko krajského úřadu musí být odůvodněno zejména potřebami poskytování sociálně-právní ochrany v jednotlivých typech zařízení sociálně-právní ochrany na území kraje, s přihlédnutím k dalším zařízením určeným pro poskytování péče a pomoci dětem na území kraje,

Ve správním rozhodnutí o pověření se uvede rozsah poskytované sociálně-právní ochrany a místo, kde může být taková činnost vykonávána. Jde-li o rozhodnutí, kterým se osoba pověřuje ke zřízení a provozování zařízení sociálně-právní ochrany, s výjimkou výchovně rekreačních táborů pro děti, uvede se v rozhodnutí název a adresa sídla zařízení, pro které se pověření vydává,

- které má být nově zřízeno, nebo má vzniknout jiné pracoviště již existujícího zařízení sociálně-právní ochrany na území Olomouckého kraje, posuzuje žádost o změnu pověření, nebo vydání nového pověření zřízení takového zařízení poradní sbor kraje, který je zřízen hejtmanem k plnění úkolů kraje a krajského úřadu na úseku sociálně-právní ochrany².

² Ustanovení § 38a Zákona o SPOD 6

Pověřená osoba může vykonávat sociálně-právní ochranu, pokud před započítím jejího výkonu uzavřela **pojistnou smlouvu** pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem sociálně-právní ochrany. Pojištění musí být sjednáno po celou dobu, po kterou pověřená osoba sociálně-právní ochranu podle tohoto zákona poskytuje. Pověřená osoba je povinna do 15 dnů ode dne uzavření pojistné smlouvy zaslat její kopii orgánu, který pověření vydal.

Ve smlouvě musí být výslovně obsažené ujednání, že se pojištění vztahuje na škodu způsobenou výkonem sociálně-právní ochrany.

Všechny doklady je nutné od žadatele vyžadovat v originálu, popřípadě ověřené kopie.

ZMĚNA POVĚŘENÍ

Krajský úřad rozhoduje také o **změně pověření** k poskytování sociálně-právní ochrany:

a) jestliže pověřená osoba chce vykonávat jinou činnost, než je činnost, na kterou jí bylo vydáno pověření,

b) jestliže chce sociálně-právní ochranu vykonávat na jiném místě, než je uvedeno v rozhodnutí o vydání pověření.

V případě, že pověřená osoba chce zřídit nové zařízení sociálně-právní ochrany anebo jiné pracoviště téhož zařízení sociálně-právní ochrany v obvodu jiného krajského úřadu, postupuje krajský úřad v této věci stejně, jako při vydání pověření, tedy:

V případě, že žadatel žádá o vydání pověření ke zřízení a provozování zařízení sociálně-právní ochrany:

- které má být zřízeno v obvodu jiného krajského úřadu, je Krajský úřad Olomouckého kraje povinen požádat o vydání závazného stanoviska krajský úřad, v jehož obvodu má být zařízení zřízeno. Závazné stanovisko krajského úřadu musí být odůvodněno zejména potřebami poskytování sociálně-právní ochrany v jednotlivých typech zařízení sociálně-právní ochrany na území kraje, s přihlédnutím k dalším zařízením určeným pro poskytování péče a pomoci dětem na území kraje,

Ve správním rozhodnutí o pověření se uvede rozsah poskytované sociálně-právní ochrany a místo, kde může být taková činnost vykonávána. Jde-li o rozhodnutí, kterým se osoba pověřuje ke zřízení a provozování zařízení sociálně-právní ochrany, s výjimkou výchovně rekreačních táborů pro děti, uvede se v rozhodnutí název a adresa sídla zařízení, pro které se pověření vydává,

- které má být nově zřízeno, nebo má vzniknout jiné pracoviště již existujícího zařízení sociálně-právní ochrany na území Olomouckého kraje, posuzuje žádost o změnu pověření, nebo vydání nového pověření zřízení takového

zařízení poradní sbor kraje, který je zřízen hejtmanem k plnění úkolů kraje a krajského úřadu na úseku sociálně-právní ochrany.

V případě žádosti o změnu pověření se postupuje obdobně, jako při vydávání pověření (splnění podmínek pro vydání pověření – viz Část 1.).

ODNĚTÍ POVĚŘENÍ (ustanovení § 50 Zákona o SPOD)

Krajský úřad rozhodne o odnětí pověření, které vydal:

- a) požádá-li pověřená osoba o zrušení pověření,
- b) pokud byla pověřené osobě pravomocně uložena sankce za správní delikt uvedený v ustanovení § 59 až 59k Zákona o SPOD v případě, že jde o zvláště závažné porušení povinností,
- c) nevykonává-li pověřená osoba činnost, na kterou jí bylo vydáno pověření, a tuto skutečnost ve stanovené lhůtě neoznámí (ustanovení § 49 odst. 10 písm. a) Zákona o SPOD),
- d) pokud po oznámení o pozastavení činnosti pověřená osoba do doby 1 roku od tohoto oznámení nezačala znovu činnost, na niž jí bylo vydáno pověření, vykonávat, nebo e) pokud byla pověřená osoba pravomocně odsouzena pro trestný čin uvedený v ustanovení § 49 odst. 8 Zákona o SPOD.

Bylo-li pověření odňato podle písm. b) až d) předchozího odstavce, může fyzická nebo právnická osoba znovu požádat o vydání pověření až po dvou letech ode dne, kdy rozhodnutí o odnětí pověření nabylo právní moci.

V případě odnětí pověření je krajský úřad povinen zajistit péči o děti, kterým pověřená osoba poskytovala sociálně-právní ochranu, pokud není zajištěna jiným způsobem. Mimo výše uvedené se postupuje dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších

POVINNOSTI POVĚŘENÝCH OSOB

Pověřená osoba je povinna

- a) oznámit orgánu, který rozhodl o pověření, změny skutečností rozhodných pro vydání pověření nebo pozastavení činností uvedených v pověření, a to do 15 dnů od jejich vzniku,
- b) poskytnout orgánu, který rozhodl o pověření, potřebné podklady a umožnit mu vstup do prostor, v nichž se sociálně-právní ochrana vykonává, k prověření splnění podmínek pro vydání pověření, 8

c) vést záznamy o své činnosti související s poskytováním sociálně-právní ochrany v rozsahu odpovídajícímu udělenému pověření a předložit je na požádání orgánu, který rozhodl o vydání pověření,

d) vypracovat za kalendářní rok výroční zprávu o své činnosti v sociálně-právní ochraně nebo jiný doklad, který obsahuje popis této činnosti a pravidla hospodaření, pokud výroční zprávu nevydává, a zaslat jej nejpozději do 30. června následujícího kalendářního roku orgánu, který rozhodl o vydání pověření; výroční zpráva může být zveřejněna v rozsahu a za podmínek stanovených v ustanovení § 57 odst. 2 Zákona o SPOD,

e) oznámit termín a místo konání výchovně rekreačního tábora pro děti příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany nejpozději 1 měsíc před započatím jeho konání.

POVINNOSTI A OPRÁVNĚNÍ KRAJSKÉHO ÚŘADU

Krajský úřad, který vydal pověření, je povinen sdělovat MPSV údaje o tom, kterým fyzickým nebo právnickým osobám bylo pověření vydáno, popřípadě kterým fyzickým nebo právnickým osobám bylo pověření odňato a z jakých důvodů. Tuto povinnost je povinen splnit do 8 dnů ode dne právní moci rozhodnutí o vydání pověření nebo jeho odnětí. MPSV vede na základě těchto údajů evidenci pověřených osob. Ministerstvo poskytuje pro účely rozhodování o pověření orgánům, které pověření vydávají, údaje z této evidence, a to i v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup. Krajský úřad je oprávněn kontrolovat výkon sociálně-právní ochrany pověřenými osobami, pokud vydal pověření, popřípadě nevydal pověření, ale pověřená osoba vykonává činnost související s pověřením na území Olomouckého kraje. V případě kontroly krajský úřad je povinen sdělit skutečnosti zjištěné při kontrole krajskému úřadu, který je příslušný k vydání pověření.